

Berki Gabriella: Családtámogatás – 12 olvasólecke (2020.)

 <p>Családtámogatás</p> <p>11. lecke</p>	 <p>Oldalszám: 6 Olvasási idő: kb. 25-30 perc (+ olvasmányok)</p>	<p>„Kétség sem fér hozzá, hogy a család és az otthon az, amely által az emberi társadalom legnagyobb erényei születnek, erősödnek és táplálóznak.”</p> <p>Sir Winston Churchill</p>
---	--	---

A családtámogatás kapcsolódási pontjai a szociális ellátórendszer más ellátásaihoz

Tanulási útmutató

Ez a Családtámogatás kurzushoz készült, **12 olvasóleckéből álló digitális tananyag**. A Családtámogatás kurzus keretében a családokat körülvevő társadalmi és jogi környezetet vizsgáljuk különös tekintettel arra az eszközrendszerre, amely a **gyermekvállalás előmozdítását** és a **gyermeknevelés támogatását** szolgálja. Minden leckéhez kapcsolódóan egy olvasólecke-fájlból (mint ez itt!), és egy ppt-ből áll. Az olvasólecke tartalmazza a lecke törzsanyagát, míg a ppt. a kapcsolódó fogalmakat, jogszabályhelyeket, további olvasmányokat, valamint ellenőrző kérdéseket és feladatokat.

A tananyag teljes elsajátításához **mindkét anyag áttanulmányozása szükséges**, továbbá az azokban foglalt jogszabályok és olvasmányok áttekintése. Javaslom, előbb tekintse át az olvasóleckét és csak ezután olvassa át a ppt-t. Amennyiben a ppt-ben szereplő ellenőrző kérdésekre helyesen tud válaszolni, úgy **a tananyagot sikeresen elsajátította**.

Amennyiben a tananyag elsajátításával kapcsolatosan kérdése van vagy segítségre van szüksége, szívesen állok rendelkezésre a berkig@juris.u-szeged.hu e-mail címen.

Sok sikert kívánok a tanuláshoz!

A lecke tartalma és felépítése

1. Bevezetés
2. Kapcsolódás az egészségbiztosításhoz
3. Kapcsolódás a nyugdíjbiztosításhoz
4. Kapcsolódás a segélyezéshez és a fogyatékkal élők ellátásaihoz

1. Bevezetés

A szociális ellátórendszer egyes ellátás-csoportjai szervesen kapcsolódnak egymáshoz, hol egymással párhuzamosan folyósíthatók, hol épp kizárják egymást, vagy egymás után következnek – ha az egyik jogosultsági ideje lejár, megnyílik a másik.

A számtalan ilyen kapcsolódási pontból csupán néhányat szeretnénk itt kiemelni a legjelentősebbek közül. A Gyvt-vel való szoros kapcsolatra már többször utaltunk, ehelyütt az egészségbiztosítással, a nyugdíjbiztosítással és a segélyezési ellátásokkal való kapcsolatot vizsgáljuk.

2. Kapcsolódás az egészségbiztosításhoz

Az egészségbiztosítást rendszerét a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény szabályozza.

Ugyanakkor az egészségbiztosítás egyes ellátásaira való jogosultság kérdését a Tbj., a 2019. évi CXXII. törvény rendezi. Ez a törvény akként rendelkezik, hogy **bizonyos családtámogatási ellátás(ok) kedvezményezettjei jogosultak egészségügyi szolgáltatásra**, tehát akkor sem kell egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetniük, ha egyébként nincs olyan jogviszonyuk, amely egészségügyi szolgáltatásra jogosítaná őket, mert pusztán a Cst. alapján járó ellátás igénybevétele jogosulttá teszi őket. Ma az egyetlen ilyen ellátás a gyes.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Tbj. 22. § (1) f)

Az Ebtv. – részben – a Cst.-vel **azonos szociális kockázat** kezelését szolgálja, tudniillik a gyermekvállaláshoz és -neveléshez kapcsolódó forrásokat biztosít. Ezt más filozófia, más alapelvek és más finanszírozási rendszer szerint teszi, de az ellátások egymással való kapcsolata mindenképpen lényeges, különösen az együttfolyósításra vonatkozó szabályok.

A **gyermekvállalás ösztönzése**, az élveszületések számának növelése érdekében a törvény a gyermekvállalás és -nevelés, valamint a kisgyermekes szülők számára a munkaerőpiacra való visszatérés feltételeinek javítását célzó intézkedéseket vezet be. Ezek közé tartozik

- a gyermek gondozására, nevelésére tekintettel járó ellátások melletti munkavállalás feltételeinek kedvezőbbé tétele,
- több gyermek vállalása esetén az egyes gyermekek után járó ellátások párhuzamos folyósítása lehetőségének megteremtése,
- a felsőoktatási tanulmányokat folytató fiatalok és pályakezdő diplomások gyermekgondozási díjra (GYED) való jogosultságának biztosítása, valamint
- a gyermekgondozási ellátások igénybevétele után ismét munkába állni szándékozó három- és többgyermekes szülők foglalkoztatása esetén igénybe vehető adókedvezmény időtartamának meghosszabbítása.

A hatályban lévő szabályok értelmében ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg egy gyermekgondozási ellátás vehető igénybe, tekintet nélkül arra, hogy esetleg több gyermek után is járna az ellátás, vagyis újabb gyermek születése esetén az idősebb testvér után folyósított ellátást a lejártá előtt meg kell szüntetni. A **többgyermekes családmódel vonzóbbá tétele**, valamint a családok támogatása érdekében a gyermekgondozási ellátások folyósítása ideje alatt született újabb gyermek esetén a korábbi ellátás nem szűnik meg, hanem továbbfolyósításra kerül a jogosultsági idő teljes időtartamára. A módosítás az intézkedés hatálybalépését megelőzően született gyermekeket abban az esetben érinti, ha 2014. január 1-jét követően a családban újabb gyermek születik.

A szülők a közös háztartásban élő gyermekeik jogán egyidejűleg több gyermekgondozási ellátásra is jogosultak lesznek, azzal a korlátozással, hogy a gyermekgondozási segély esetében legfeljebb két GYES együttes folyósítására van lehetőség.

A közös háztartásban élő gyermek jogán a gyermekgondozási ellátásokat a szülők választása szerint bármelyik szülő igénybe veheti, azzal a korlátozással, hogy egyidejűleg mindkét szülő nem vehet igénybe gyermekgondozási ellátást.

39. § (1) Az, aki **ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg táppénzre vagy baleseti táppénzre, csecsemőgondozási díjra, illetve gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint - az e törvényben foglalt kivételekkel - csak az egyik ellátást veheti igénybe.**

(2) Az, aki **ugyanazon gyermek jogán egyidejűleg gyermekgondozást segítő ellátásra, gyermeknevelési támogatásra (a továbbiakban együtt: gyermekgondozási támogatás) és az (1) bekezdés szerinti ellátásokra is jogosult, választása szerint csak az egyik ellátást veheti igénybe**, kivéve azt a személyt, aki gyermekgondozási támogatás, illetve gyermekgondozási díj, örökbefogadói díj igénybevétele mellett **munkát vállal** és keresőképtelenségére tekintettel táppénzre vagy baleseti táppénzre jogosult.

(3) Ha a szülők a közös háztartásukban élő gyermekük után egyidejűleg jogosultak táppénzre, csecsemőgondozási díjra, gyermekgondozási díjra, valamint gyermekgondozási támogatásra, választásuk szerint - a (7) bekezdésben foglaltakat kivéve - **az ellátást csak az egyik szülő veheti igénybe.**

(4) A szülő a **különböző korú gyermekei jogán** a gyermekgondozást segítő ellátást és az (1) bekezdés szerinti **ellátásokat egyidejűleg is igénybe veheti.**

(5) Ha a szülő **különböző korú gyermekeire tekintettel az egyik gyermeke után jogosult csecsemőgondozási díjra, örökbefogadói díjra, vagy gyermekgondozási díjra, akkor a másik gyermeke jogán járó csecsemőgondozási díjat, örökbefogadói díjat vagy gyermekgondozási díjat egyidejűleg is igénybe veheti.**

(6) Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermekeik jogán egyidejűleg gyermekgondozási támogatásra, illetve az (1) bekezdés szerinti ellátásokra is jogosultak, választásuk szerint - kivéve a (7) bekezdésben foglaltakat - **a gyermekek után járó ellátásokat csak az egyik szülő veheti igénybe.**

(7) A közös háztartásban élő gyermek jogán - választásuk szerint - a szülők valamelyike gyermekápolási táppénzre szerezhet jogosultságot.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Ebtv. 39. §

3. Kapcsolódás a nyugdíjbiztosításhoz

A nyugdíjjogosultság megszerzése szempontjából rendkívül lényeges, hogy mennyi **szolgálati időt** szerez valaki, így az, hogy mely időszakok számítanak szolgálati időnek, kulcsfontosságú. A jogalkotó – elismerve a **gyermekneveléssel járó időszakok** társadalmi fontosságát – egyes Cst. alapján járó ellátások folyósítási időszakát is beszámítani rendeli, amennyiben a nyugdíjjárulékot megfizették.

Ez az ellátások a gyet. és a gyes.

A Tbj. szerint az ellátás összege után 10 % nyugdíjjárulékot kell befizetni.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Tny. 38. § (1) c)

Tbj. 37. § (1)

A gyermekgondozási időszakok a **nők kedvezményes, 40 év szolgálati idő után járó nyugdíjjogosultsága** kapcsán is beszámítandóak – bizonyos korlátozások mellett.

Jogosultsági időnek minősül

- a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal, valamint
- a terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, **gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban** és a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idővel szerzett szolgálati idő.

Az öregségi nyugdíj nem állapítható meg, ha a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett szolgálati idő nem éri el a 32 évet, olyan nő esetében, akinek a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbefogadott gyermekére tekintettel ápolási díjat állapítottak meg, a 30 évet.

A 32 év kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett szolgálati idő – ha a jogosult a saját háztartásában 5 gyermeket nevelt – egy évvel, minden további gyermek esetében újabb egy-egy évvel, de összesen legfeljebb hét évvel csökken.

4. Kapcsolódás a segélyezéshez és a fogyatékkal élők ellátásaihoz

A szociális igazgatásról és a szociális segélyekről szóló 1993. évi III. törvény kapcsán a Cst. ellátásait figyelembe kell venni a **szociális rászorultság megítélésakor**.

Másik kapcsolódási pont, hogy **kiemelt ápolási díjra jogosult**, aki olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosagra tekintettel folyósítják. Ugyanezen személyi kör normatív alapon jogosult **közgyógyellátásra**.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Szoctv. 43. § b)

Szoctv. 50. § (1) h)

A fogyatékkal élőkre vonatkozó szabályozás főbb elemeit a 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról (Fot.) tartalmazza.

Ez a jogszabály a fogyatékosági támogatásnak bizonyos ellátásokkal való együttes folyósítást kifejezetten kizárja. Így – más mellett – **magasabb összegű családi pótlék sem folyósítható fogyatékosági támogatás mellett.** Ugyanakkor a Cst. 11. § (1)-(2) bekezdése lehetővé teszi, hogy erről a jogosult lemondhat annak érdekében, hogy a fogyatékosági támogatást (ami magasabb összegű) megállapítsák a számára.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Fot. 23. § (3)

Cs. 11. § (1)-(2)

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE